

DAVID W. PEARCE
(Tổng biên tập)

TỪ ĐIỂN
KINH TẾ HỌC
HIỆN ĐẠI

NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

ĐẠI HỌC
KINH TẾ QUỐC DÂN

DAVID W. PEARCE
(Tổng biên tập)

TỪ ĐIỂN KINH TẾ HỌC HIỆN ĐẠI

ĐẠI HỌC
KINH TẾ QUỐC DÂN

NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

HÀ NỘI - 1999

CHÚ DẪN CỦA NHÀ XUẤT BẢN

Để góp phần thông tin những tri thức mới cho đông đảo bạn đọc, đặc biệt là những cán bộ đang chỉ đạo và hoạt động trong lĩnh vực kinh tế, các cán bộ nghiên cứu, giảng dạy và sinh viên đại học, cao học và nghiên cứu sinh ngành kinh tế, Trường Đại học Kinh tế quốc dân kết hợp với Nhà xuất bản Chính trị quốc gia biên dịch và xuất bản cuốn sách **Từ điển kinh tế học hiện đại** của tập thể tác giả do David W. Pearce làm tổng biên tập.

Cuốn từ điển này cung cấp một khối lượng tri thức khá đồ sộ, bao gồm các thuật ngữ, các phạm trù, khái niệm cơ bản về kinh tế học hiện đại được sắp xếp theo vần chữ cái tiếng Anh rất tiện dụng cho việc tra cứu, tìm hiểu của những sinh viên cũng như những cán bộ chuyên sâu về kinh tế. Để thuận lợi cho bạn đọc, một số thuật ngữ kinh tế chủ yếu đã được trình bày kết hợp với minh hoạ bằng biểu đồ và sơ đồ.

Nhà xuất bản Chính trị quốc gia và Trường Đại học Kinh tế quốc dân cảm ơn các nhà khoa học, các cơ quan trong nước và các chuyên gia nước ngoài đã giúp lựa chọn, tổ chức biên dịch, biên tập và góp ý kiến cho việc xuất bản cuốn sách. Cảm ơn sự trợ giúp của tổ chức Sida (Thụy Điển) đã tạo điều kiện cho việc dịch và xuất bản cuốn sách này. Cảm ơn Nhà xuất bản Prentice Hall đã cho phép dịch cuốn sách ra tiếng Việt.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong việc biên dịch, biên tập và hiệu đính, song nhiều thuật ngữ, khái niệm dùng trong cuốn từ điển này còn ít được sử dụng ở Việt Nam, một số thuật ngữ, ngôn từ mới chưa được Việt hoá trọn nghĩa, do đó không tránh khỏi thiếu sót. Mong bạn đọc thông cảm và lượng thứ. Chúng tôi mong nhận được nhiều ý kiến đóng góp để hoàn thiện cuốn sách trong lần xuất bản sau.

Tháng 11 năm 1999

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

MUCLỤC

<i>Chuẩn của Nhà xuất bản</i>	7
<i>Lời nói đầu của lần xuất bản thứ tư</i>	9
<i>Các từ viết tắt</i>	10
Các bảng	15
Vấn A	17
Vấn B	73
Vấn C	127
Vấn D	237
Vấn E	287
Vấn F	359
Vấn G	405
Vấn H	441
Vấn I	463
Vấn J	543
Vấn K	553
Vấn L	561
Vấn M	615
Vấn N	697
Vấn O	735
Vấn P	763
Vấn Q	847
Vấn R	855
Vấn S	913
Vấn T	1005
Vấn U	1049
Vấn V	1067
Vấn W	1087
Vấn X	1121
Vấn Y	1123
Vấn Z	1125

LỜI NÓI ĐẦU

cho lần xuất bản thứ tư

So với lần xuất bản trước, lần biên tập này có 1/6 nội dung được thay đổi ít nhiều theo hướng ngày càng thông dụng hơn. Để có chỗ cho các cụm từ mới, đã bỏ đi một số cụm từ cũ, đặc biệt là các tổ chức quốc tế ít trích dẫn hoặc những thuật ngữ ít quan trọng so với thập kỷ trước. Kết quả chung là lần xuất bản này đã tăng được quy mô của từ điển một ít, đạt khoảng 2.800 cụm từ.

Có một gợi ý rằng những thay đổi ở Đông Âu phải được thừa nhận rộng rãi hơn trong từ điển. Nhà kinh tế Ba Lan, Giáo sư Adam Gwiazda đã cung cấp một số cụm được xem là quan trọng theo quan điểm của Đông Âu. Nhiệm vụ của ông rất nặng nề vì ông nhắm vào mục tiêu động khi các nền kinh tế của khu vực này chuyển đổi sang cơ chế thị trường. Các cụm từ hiện hữu càng ngày càng thích hợp với Đông Âu khi các nền kinh tế này chuyển đổi từ mô hình kế hoạch hoá tập trung sang kinh tế thị trường tự do. Chúng tôi cũng rất cảm ơn Ross LaRoe, Phó Giáo sư kinh tế học của Trường đại học Tổng hợp Denison trong việc cung cấp những tư liệu mới và cập nhật của các cụm từ Anh, Mỹ.

Lần xuất bản này cũng có những đổi mới trong mục từ viết tắt, các số liệu kinh tế của một số quốc gia lớn và các phần hình vẽ tham khảo cuối các cụm từ quan trọng. Đối với những người muốn có giải thích kỹ hơn về các cụm từ mang tính lý thuyết, chúng tôi xin giới thiệu tham khảo cuốn *Từ điển kinh tế học* của Nhà xuất bản Macmillan năm 1987.

Cuối cùng, chúng tôi rất cảm tạ những người đã ủng hộ nhiệt tình cho lần xuất bản này, đó là John Cairns, Robert Elliott, Ian McAvinchey và Robert Shaw.

Robert Shaw
Aberdeen, tháng 4 năm 1992

Các cụm từ viết tắt

ACT	Thuế công ty trả trước	Advance Corporation Tax
ADR	Biên nhận tiền gửi Mỹ	American Depository Receipt
AFL-CIO	Liên đoàn lao động Mỹ/Hội nghị công đoàn công nghiệp	American Federation of Labour/Congress of Industrial Unions
ARIMA	Trung bình di chuyển liên kết hồi quy tự động	Autoregressive Integrated Moving Average
ASE	Sở Giao dịch chứng khoán Mỹ	AMEX, American Stock Exchange
ASEAN	Hiệp hội các nước Đông Nam Á	Association of South East Asian Nations
BIS	Ngân hàng thanh toán Quốc tế	Bank for International Settlements
BLUE	Ước số không chệch tuyến tính tốt nhất	Best Linear Unbiased Estimators
CAP	Chính sách nông nghiệp chung	Common Agricultural Policy
CBA	Phân tích chi phí-lợi ích	Cost Benefit Analysis
CBI	Liên đoàn công nghiệp Anh	Confederation of British Industry
CIF	Chi phí, bảo hiểm, cước phí	Cost, Insurance, Freight
COLA	Chi phí điều chỉnh mức sống	Cost of Living Adjustment
COMECON	Hội đồng tương trợ kinh tế	Council for Mutual Economic Assistance
CSO	Cục thống kê trung ương	Central Statistical Office
DCE	Mở rộng tín dụng trong nước	Domestic Credit Expansion

DCF	Luồng tiền được chiết khấu	Discounted Cash Flow
DIDMCA	Luật Kiểm soát tiền tệ và tự do hoá thể chế tiền gửi	Depository Institutions Deregulation and Monetary Control Act
DW	Hệ số Durbin-Watson	Durbin-Watson
EC	Cộng đồng châu Âu	European Community
ECGD	Cơ quan bảo lãnh tín dụng xuất khẩu	Export Credit Guarantee Department
ECSC	Cộng đồng thép và than châu Âu	European Coal and Steel Community
ECU	Đơn vị tiền tệ châu Âu	European Currency Unit
EEC	Cộng đồng kinh tế châu Âu	European Economic Community
EFTA	Hiệp hội mậu dịch tự do châu Âu	European Free Trade Association
EMS	Hệ thống tiền tệ châu Âu	European Monetary System
EPU	Liên minh thanh toán châu Âu	European Payments Union
ERM	Cơ chế tỷ giá hối đoái	Exchange Rate Mechanism (of the EMS)
FAO	Tổ chức lương thực và nông nghiệp	Food and Agricultural Organisation
FASB	Ban tiêu chuẩn kế toán tài chính	Financial Accounting Standards Board
FED	Hệ thống dự trữ Liên bang	Federal Reserve System
FIML	Kiểm nghiệm tối đa đầy đủ thông tin	Full Information Maximum Likelihood
FNMA	Hiệp hội thế chấp quốc gia Liên bang	Federal National Mortgage Association
FOB	Giao hàng tại bến, giá FOB	Free on Board